

LBRIS

We know
books

SARAH ADDISON ALLEN

Grădina fermecată

Traducere din limba engleză și note
ANDREEA ȘELER

LITERA

București

LIBRIS

We know
books

**PARTEA ÎNTÂI
PRIVIND ÎNAPOI**

Capitolul 1

Ori de câte ori luna semăna cu un zâmbet ghiduş pe cer, Claire visa lucruri din copilărie. Mereu încerca să nu doarmă în nopțile acelea, în care stelele sclipeau ca niște ochi veseli și luna era redusă la o fășie argintie, surâzând provocator către lume, așa cum o făceau femeile acelea frumoase de pe afișele de epocă, făcând reclamă la țigarete sau la cine știe ce mărci de băuturi răcoritoare. Pe timpul verii, în nopțile acelea, Claire se ocupa de grădină, la lumina oferită de lămpile solare aflate de o parte și de alta a aleilor, tunzând și curățând de buruieni florile de noapte – floarea-lunii și trâmbița-ingerilor, iasomia de noapte și regina-nopții. Acestea nu făceau parte din moștenirea familiei Waverley de flori comestibile, dar, cum adesea nu dormea nopțile, Claire le plantase în grădină pentru a avea o ocupație în toate orele acelea în care frustrarea îi părlea tivul cămășii de noapte, iar din vârfulurile degetelor îi izvorau flăcări mititele.

Visa mereu același lucru. Drumuri lungi, ca niște șerpi fără cozi. Dormea în mașină, în timp ce mama ei se întâlnea cu diverși bărbați în baruri și localuri ordinare. Sau cum stătea cu ochii în patru după paznici când ea fura șampon, deodorant, ruj și, uneori, un baton de ciocolată pentru Claire, de la tot felul de supermarketuri din Midwest. Apoi, chiar înainte să se trezească, sora ei Sydney apărea mereu, încadrată de o aureolă de lumină. Lorelei o ținea în brațe și fugea cu ea în casa familiei Waverley din Bascom, iar singurul motiv pentru care

Claire putea să meargă și ea cu ele era pentru că se ținea strâns de piciorul mamei ei și nu voia nici în ruptul capului să-i dea drumul.

Dimineată, Claire se trezi în grădina din spatele casei cu un gust de regret în gură. Încruntându-se, scuiță să scape de el. Regreta modul în care se purtase cu sora ei în copilărie. Dar cei șase ani din viața ei înainte ca Sydney să se nască fuseseră plini de teama constantă că aveau să fie prinse, că urma să fie lovită, că nu aveau destulă mâncare, benzină sau haine călduroase pentru la iarnă. Mama ei făcea întotdeauna rost, dar de fiecare dată în ultimul moment. Până la urmă, nu fuseseră prinse niciodată, Claire nu fusese lovită și, când primul val rece grăbea îngălbenirea frunzelor, mama ei scotea ca prin minune o pereche de mănuși albastre cu fulgi albi de zăpadă pe ele, indispensabili flaușați roz de purtat pe sub jeanși și o căciuliță cu un ciucure mare, care îi atârna pe ceafă. Această viață de fugare fusese suficient de bună pentru Claire, dar evident Lorelei fusese de părere că Sydney merita ceva mai bun, că Sydney merita să crească într-un loc în care să prindă rădăcini. Iar fetița mică și speriată din sufletul lui Claire nu reușise nici în ruptul capului să o ierte pentru asta.

Luând foarfeca și fârașul de grădină de lângă ea, se ridică stângaci, simțindu-și tot corpul înțepenit, și porni prin ceața din zori către șopron. Dar se opri dintr-odată, încruntându-se. Se întoarse și aruncă o privire în jur. Grădina era liniștită, acoperită cu stropi de rouă, iar mărul temperamental din spate tremura ușor, ca și cum ar fi visat ceva. Familia Waverley se îngrijea de grădina aceasta de generații bune. Întreaga ei istorie se afla în pământul acesta, dar și viitorul. Urma să se întâmple ceva, ceva ce grădina nu era pregătită să-i dezvăluie. Trebuia să fie cum nu se putea mai atentă.

Se duse în șopron și șterse cu grijă roua de pe uneltele vechi, apoi le puse la locurile lor, pe perete. Închise și încuiie poarta grea a grădini, după care traversă alea din spatele reședinței ostentative, în stilul reginei Anne, pe care o moștenise de la bunica ei.

Intră în casă prin ușa din spate, oprindu-se în camera de recreere care fusese transformată în cameră de uscare și curățare a ierburilor și a florilor. Înăuntru domnea un parfum puternic de levănțică

și mentă, era ca și cum ar fi pătruns într-o amintire de Crăciun care nu-i aparținea. Își trase cămașa de noapte murdară peste cap, o făcu ghem și intră în casă goală. O aștepta o zi încărcată. Pe seară avea o petrecere pentru care fusese angajată să pregătească mâncarea și era ultima zi de marți din luna mai, așa că trebuia să expedieze transportul de final de lună cu jeleu de liliac, mentă, petale de trandafiri, oțet de călțunaș și floare de cepșoară pentru piața agricultorilor și pentru magazinul de delicatese din piață, unde își petreceau timpul studenții de la colegiul Orion după ore.

Tocmai când își strângea părul la spate cu niște piepteni, cineva bătu la ușă. Coborî la parter, îmbrăcată cu o rochiță albă cu decupa-je, dar în continuare desculță. Când deschise ușa, îi zâmbi bătrânei scunde și voinice aflate pe verandă.

Evanelle Franklin avea șaptezeci și nouă de ani, părea de o sută și douăzeci, dar reușea în continuare să meargă mai mult de un kilometru și jumătate pe jos, pe pista de la Orion, cinci zile pe săptămână. Evanelle îi era o rudă îndepărtată, verișoară de-a doua, a treia sau a paisprezecea, și era singura membră a familiei Waverley rămasă în Bascom. Claire se ținuse ca scaiul de ea, simțind nevoia de a rămâne în legătură cu familia ei după ce Sydney plecase, la optsprezece ani, și bunica lor murise, în același an.

Când Claire era mică, Evanelle venea la ea pentru a-i oferi un plasture cu câteva ceasuri bune înainte să i se întâmple să-și julească genunchiul, bani mărunți pentru ea și Sydney cu mult timp înainte ca pe strada lor să-și facă apariția camionul cu înghețată, ba chiar și o lanternă de pus sub pernă cu două săptămâni înainte ca un fulger să dărâme un copac peste firele de curent, iar întregul cartier să rămână fără electricitate până a doua zi. Când Evanelle îi aducea un lucru, de obicei urma să ai nevoie de acesta mai devreme sau mai târziu, deși culcușul de pisică pe care i-l dăruise lui Claire nu-și găsisese încă utilitatea. Cei mai mulți dintre oamenii din oraș se purtau frumos cu Evanelle, dar se cam amuzau pe seama ei, însă nici chiar ea însăși nu se lua prea în serios. Dar Claire știa că întotdeauna era ceva în spatele cadourilor stranii pe care i le aducea Evanelle.

- Ei, zău dacă nu arăți ca o italiancă cu părul ăla negru al tău și cu rochia aia stil Sophia Loren. Zău că ar trebui să apari pe eticheta unei sticle de ulei de măsline, rosti Evanelle.

Aceasta era îmbrăcată cu treningul ei din velur verde, pe umăr avea o poșetă voluminoasă, plină cu monede, timbre, cronometre de bucătărie și săpunuri, tot felul de lucruri pe care ar fi putut simți nevoia să le ofere celor din jur într-un moment sau altul.

- Tocmai voiam să fac niște cafea, spuse Claire, făcând un pas înapoi. Hai înăuntru!

- Mulțumesc de invitație. Evanelle intră și veni pe urmele ei în bucătărie, unde se așeză la masă, așteptând până ce gazda pregăti cafeaua. Știi ce mă calcă pe nervi?

Claire îi aruncă o privire peste umăr în timp ce aburul cu parfum de cafea se învoldura prin bucătărie.

- Ce te calcă pe nervi?

- Vara.

Claire izbucni în râs. Îi plăcea la nebunie să o aibă pe Evanelle la ea. Încercase ani la rând să o convingă să se mute în reședința Waverley, ca să poată avea grijă de ea, astfel încât să nu i se mai pară mereu că pereții se dădeau din calea ei când mergea prin casă, că holurile deveneau mai lungi, iar camerele mai mari.

- De ce Dumnezeu să te calce pe nervi vara? E un anotimp minunat. Atmosferă plăcută, ferestre deschise, culegem roșiile și le mâncăm cât sunt calde, de la soare...

- Pe mine mă calcă pe nervi pentru că cei mai mulți dintre studenții de la colegiu pleacă din oraș, așa că nu mai sunt așa mulți alergători pe pistă și nu mai am cum să admir nici un fund bărbătesc ca lumea cât îmi fac plimbarea.

- Ești o bătrânică perversă, Evanelle.

- Ei, ziceam și eu așa...

- Poftim, spuse Claire, punându-i în față o ceașcă cu cafea.

Evanelle se uită lung la lichidul negru.

- N-ai pus nimic în ea, nu?

- Știi bine că nu.

- Pentru că oamenii din partea ta de familie vor mereu să pună câte ceva în toate cele. Frunze de dafin în pâine, scortişoară în cafea... Mie-mi plac lucrurile ca atare, simple. Apropo, că tot mi-am adus aminte, ți-am adus ceva.

Evanelle își luă poșeta încăpătoare și scoase o brichetă Bic, galbenă.

- Mulțumesc, Evanelle, rosti Claire, luând bricheta și punând-o în buzunar. Sunt convinsă că o să-mi fie de folos.

- Sau poate că nu... Mi-a venit, pur și simplu, ideea că trebuie să ți-o dau. Evanelle, care avea o slăbiciune grozavă pentru dulciuri, își luă ceașca de cafea și privirea i se aținti asupra platoului acoperit, aflat pe dulapul din metal din mijlocul bucătăriei, chiar pe blat. Ce-ai meșterit tu acolo?

- Prăjitură cu vanilie. Am amestecat și ceva petale de violete în aluat. Și am glasat câteva pentru presărat pe deasupra. E pentru di-seară, am fost angajată să asigur mâncarea la o petrecere. Claire luă o caserolă din plastic aflată lângă platou. Pe asta am făcut-o pentru tine. Fără adaosuri ciudate, pe cuvânt de onoare! O puse pe masă, lângă Evanelle.

- Ești o scumpă! Când te măriți? Când n-oi mai fi eu, cine o să mai aibă grijă de tine?

- Dar n-o să pleci nicăieri... Iar casa asta e perfectă pentru o fată bătrână. O să îmbătrânesc aici, o să mă supăr foarte tare pe copiii din vecini care o să încerce să fure mere din grădină și o să-i fugăresc în-armată cu mătura. Și-o să-mi iau o mulțime de pisici. Probabil de-aia mi-ai adus atunci culcușul acela de pisică.

Evanelle dădu negativ din cap.

- Problema ta e tocmai rutina. Îți place rutina asta a ta prea mult. De la bunică-ta ai moștenit asta. Ești prea atașată de casa asta, exact ca ea.

Claire schiță un zâmbet pentru că îi plăcea să fie comparată cu bunica ei. Nu știuse câtă siguranță îi putea da un nume de familie până ce mama ei nu o adusese aici, în casa în care locuia bunica ei. Erau în Bascom de vreo trei săptămâni, Sydney abia se născuse, iar Claire stătea afară, sub arborele-lalea din curte, iar oamenii din oraș veneau să o vadă pe Lorelei și pe nou-născută. Claire nu era o noutate, așa că nu

credea că ar fi vrut cineva să o vadă pe ea. După ce fuseseră la mama ei, două persoane, soț și soție, se opriseră să o privească pe Claire cum construia liniștită căbănuțe din crenguțe.

- E o Waverley, clar ca lumina zilei, rostise femeia. E în lumea ei.

Claire nu-și ridicase privirea, nu spusese nimic, dar își înfipsese degetele în iarbă, ca și cum ar fi vrut să-și oprească trupul din a se ridica în aer. *Era o Waverley*. Nu spusese nici un cuvânt despre asta nimănui, de teamă că ar fi putut cineva să-i răpească fericirea, dar din ziua aceea începuse să o urmărească pe bunica ei în grădină în fiecare dimineață, cercetând-o, vrând să fie exact ca ea, vrând să facă toate lucrurile pe care le făcea o adevărată membră a familiei Waverley pentru a dovedi că, deși nu se născuse aici, și ea era una dintre ei.

- Trebuie să pun niște jeleu și oțet în câteva cutii, pentru o livrare, îi spuse lui Evanelle. Dacă mă aștepți un pic, te duc acasă cu mașina.

- Ai o livrare pentru Fred? întrebă Evanelle.

- Da.

- Atunci vin cu tine. Am nevoie de niște coca-cola. Și Goo-Goo Clusters. Și poate o să iau și câteva roșii. Mi-ai făcut poftă de roșii.

Cât Evanelle turuia despre calitățile roșiilor galbene în comparație cu cele clasice, Claire luă patru cutii gofrate din magazie și puse în ele jeleul și oțetul. Când termină, Evanelle o urmă până la camioneta ei albă, care purta logoul *Prepare Waverley* pe lateral.

Bătrâna se urcă în dreapta, iar Claire puse cutiile în spate, după care îi înmână casoleta cu prăjitura ei simplă, plus o pungă din hârtie maro, pe care o rugă să o țină.

- Aici ce e? întrebă Evanelle, uitându-se lung la pungă în timp ce Claire se urcă la volan.

- O livrare specială.

- Este pentru Fred, rosti Evanelle, pe un ton de cunoscătoare.

- Crezi că ar mai face afaceri cu mine dacă ți-aș spune una ca asta?

- E pentru Fred!

- N-am zis asta.

- Nu cred că te-am auzit bine. Pentru cine e? Văzând că nu primește răspunse, Evanelle se smiorcăi puțin. Faci pe isteața cu mine...

Claire izbucni în râs și ieși pe stradă.

Afacerile mergeau bine, pentru că toate localurile știau că preparatele făcute cu florile care creșteau în jurul mărului din grădina familiei Waverley puteau avea efecte ciudate asupra celor care le consumau. Biscuiții cu jeleu de liliac, fursecurile cu ceai de levănțică și prăjiturile pentru ceai făcute cu maioneză din călțunaș pe care Societatea de Întrajutorare le comanda pentru întrunirile lor lunare le ofereau capacitatea de a-și păstra secretele. Bobocii de păpădie prăjiți cu orez cu petale de gălbenele, florile de dovleac umplute și supa de măceșe făceau ca musafirii să observe numai frumusețea casei, nu și defectele ei. Mierea de isop și anason cu unt, pe pâine prăjită, bomboanele de angelică și briosele cu petale glasate de panseluțe îi făceau pe copii să fie mai atenți cu cei din jur. Vinul de caprifoi servit de 4 iulie îți dădea capacitatea de a vedea pe întuneric. Aroma ca de alună a sosului făcut din bulbi de zambile te făcea melancolic și predispus să te gândești la trecut, iar salatele făcute cu cicoare și mentă îți dădeau senzația că avea să se întâmple ceva bun, chiar dacă era întemeiată sau nu.

Cina din seara respectivă, pentru care Claire fusese angajată să pregătească mâncarea, era organizată de Anna Chapel, directoarea Departamentului de Artă de la Colegiul Orion, care organiza o astfel de întrunire pentru cei din departament la sfârșitul fiecărui semestru de primăvară. Claire pregătise mâncarea pentru ele de cinci ani încoace. Beneficia de ceva reclamă, căci ajungea să fie cunoscută în mediul universitar, pentru că invitații Annei Chapel se așteptau să aibă parte de mâncare bună cu ceva elemente de originalitate, în timp ce oamenii care trăiseră în oraș toată viața apelau la ea pentru evenimente care aveau un anumit scop – să facă cine știe ce mărturisire și să fie siguri că cealaltă persoană n-o să mai aducă niciodată vorba despre asta, să obțină o promovare sau să repare o prietenie.

Luând-o pe autostradă, Claire duse mai întâi jeleul și oțetul la Piața Agricultorilor, unde avea o tarabă închiriată, după care intră în oraș și parcă în fața Băcăniei cu Delicatese Fred's, cunoscută înainte ca Alimentara Fred's, așa cum se numise timp de două generații, înainte ca magazinul să ajungă să fie frecventat de turiști și de clienți mai pretențioși, din mediul universitar.

Ea și Evanelle pătrunseră în magazinul cu podea din scânduri care scârțâiau sub picioare. Evanelle se duse imediat la roșii, pe când Claire porni spre biroul lui Fred, aflat în spate.

Bătu la ușă o dată, după care o deschise.

– Salutare, Fred.

Bărbatul stătea la biroul care îi aparținuse tatălui său pe vremuri și avea o groază de facturi în față, însă, dacă era să te iei după felul în care tresări când Claire deschise ușa, ai fi putut să juri că gândul îi era în cu totul altă parte. Se ridică imediat în picioare.

– Claire... Ce mă bucur să te văd!

– Am adus cele două cutii pe care le-ai comandat.

– Bine, bine. Luă sacoul alb așezat pe spătarul scaunului său și și-l trase peste cămașa neagră, cu mâneci scurte, pe care o purta. Veni cu ea la dubiță și o ajută să aducă marfa înăuntru. Ai... ăă... ai adus și celălalt lucru despre care am discutat? o întrebă când ieșiră din magazie.

Claire zâmbi ușor și intră din nou în magazie. Un minut mai târziu, se întoarse și îi dădu punga de hârtie maro, în care se afla o sticlă de vin de mușcată parfumată.

Fred o luă, cu un aer stânjenit, după care îi întinse un plic cu un cec, lucru deloc bătător la ochi, pentru că întotdeauna îi dădea un cec atunci când își livra jeleurile și oțetul. Dar cecul acesta era de zece ori mai consistent decât cel pe care Claire îl primea de obicei. Iar plicul era cumva mai luminos, ca și cum ar fi fost plin de licurici, parcă mai strălucitor pentru că era însoțit de speranțele lui.

– Mulțumesc, Fred. Ne vedem luna viitoare.

– Exact. La revedere, Claire.

Fred Walker o privea pe Claire, care aștepta la ușă ca Evanelle să-și achite cumpărăturile. Era o femeie frumoasă, cu părul ei negru, ochi strălucitori și tenul măsliniu. Nu semăna deloc cu mama ei, pe care Fred o cunoștea din anii de școală, dar, pe de altă parte, nici Sydney nu semăna cu ea. Evident, cele două moșteniseră foarte multe de la tații lor, cine or fi fost ei. Oamenii se purtau politicoși cu Claire, dar li se părea că era cam distantă și nu se opreau niciodată să vorbească cu

ea despre vreme, despre noul drum care făcea legătura cu autostrada interstatală și despre cât de dulci erau căpșunile din anul acela. Era o Waverley, iar cei din familia asta erau oameni ciudați, fiecare în felul său. Mama lui Claire fusese o persoană zburciună care își lăsase copiii aici, să fie crescuți de bunica lor, după care își pierduse viața într-un accident în lanț în Chattanooga câțiva ani mai târziu; bunica ei rareori ieșea din casă, verișoara ei îndepărtată Evanelle le oferea mereu daruri ciudate oamenilor... Dar așa erau cei din familia Waverley.

Exact așa cum cei din familia Runion erau vorbăreți, cei din familia Plemmon erau vicleni, exact așa cum bărbații din familia Hopkins se însurau întotdeauna cu femei mai în vârstă decât ei. Dar Claire menținea reședința Waverley în condiție bună, iar aceasta era una dintre cele mai vechi case din zonă, iar turiștilor le plăcea să treacă pe lângă ea, ceea ce era bine pentru oraș. Și, lucrul cel mai important, Claire era mereu prezentă acolo când cineva din oraș avea nevoie de soluția unei probleme care putea fi rezolvată numai de florile crescute în jurul mărului din grădina familiei Waverley. De trei generații încoace, Claire era prima Waverley dispusă să împărtășească aceste minuni. Iar asta însemna că era chiar de treabă.

Evanelle se apropie de Claire, și cele două femei ieșiră împreună din magazin.

Fred strânse bine punga de hârtie cu sticla de vin și intră din nou în biroul lui.

Își dădu jos sacoul și se așeză la birou, cu spatele sprijinit de spătar, și se uită din nou lung la fotografia înrămată a unui bărbat chipeș de vreo cincizeci de ani. Purta un smoching. Fusese făcută la petrecerea organizată la aniversarea sa de cincizeci de ani, din urmă cu câțiva ani.

Fred și partenerul său, James, erau împreună de peste treizeci de ani, și dacă oamenii cunoșteau adevărata natură a relației lor, aceasta era atât de îndelungată, că deja nimănui nu îi mai păsa. Dar el și James se înstrăinaseră în ultima vreme, iar semințele neliniștii începeau să încolțească. În ultimele câteva luni, James începuse să rămână peste noapte în Hickory, unde lucra, de vreo câteva ori pe săptămână, zicându-i că rămânea la birou până târziu, astfel că n-ar mai fi avut rost să mai facă drumul până la Bascom doar pentru a

se întoarce a doua zi dimineața. Astfel, Fred rămăsese singur acasă mult prea des, fără să știe cu ce să-și umple timpul. James era cel care-i spunea mereu: „Găluștele tale chinezești sunt minunate, faci câteva pentru cină?” sau „La televizor e un film pe care chiar aș vrea să-l vedem“. James avea mereu dreptate, iar când el nu era acasă, Fred se îndoia de toate lucrurile, cât de mici. Ce să mănânce la cină? Oare să pregătească hainele pentru curățătorie din seara asta sau să lase totul pe dimineață?

Fred auzise de când se știa despre proprietățile vinului de mușcată parfumată. Se părea că îl ajuta pe cel care îl bea să-și recapete fericirea, să-și aducă aminte de lucrurile bune, iar Fred voia neapărat ca lucrurile bune dintre el și James să se întoarcă. Claire nu făcea decât o singură sticlă pe an și era al naibii de scumpă, dar era ceva sigur, pentru că cei din familia Waverley, chiar dacă erau orbi la felul în care își trăiau viețile, știau foarte bine să-i ajute pe ceilalți să deschidă larg ochii.

Întinse mâna către telefon și formă numărul de serviciu al lui James. Trebuia să îl întrebe ce să pregătească pentru cină.

Oare ce cărnuri mergeau servite cu un vin magic?

Claire ajunsese acasă la Anna Chapel spre finalul după-amiezii respective. Anna locuia într-un cartier construit în jurul unei fundături aflate chiar lângă Colegiul Orion, iar singurul mod în care puteai ajunge la el era să străbați campusul. Cartierul fusese gândit pentru profesorii de la colegiu, casele fiind construite în același timp cu campusul. Intenția fusese să păstreze comunitatea academică cât mai izolată posibil. O strategie înțeleaptă, având în vedere că la vremea respectivă un colegiu pentru femei nu era privit cu ochi buni. Chiar și acum, rectorul locuia acolo și câțiva profesori, printre care și Anna, își duceau traiul într-una dintre casele construite inițial pentru personalul colegiului în urmă cu o sută de ani. Și totuși, acum cartierul era dominat de familii tinere care nu aveau nici o legătură cu colegiul. Pur și simplu le plăcea siguranța și intimitatea pe care le-o oferea acesta.

- Claire, bine ai venit, rosti Anna când deschise ușa casei, dând cu ochii de Claire, care o aștepta pe verandă cu o ladă frigorifică plină de alimente care trebuiau băgate imediat la frigider. Făcu un pas lateral, permițându-i să intre. Știi casa. Ai nevoie de ajutor?

- Nu, mulțumesc, mă descurc, răspunse Claire, deși vara era cel mai aglomerat anotimp pentru ea și tocmai atunci nu avea deloc ajutoare.

De obicei, angaja studenți de anul întâi de la Școala Culinară din cadrul Colegiului Orion pentru a o ajuta în timpul anului universitar. În fond, aceștia nu erau originari din Bascom și nu îi puneau decât întrebări despre rețete și tehnici de gătit. Învățase pe pielea ei să evite pe cât posibil să angajeze pe cineva din zonă. Cei mai mulți dintre localnici se așteptau să învețe ceva magie sau măcar să se apropie de mărul din grădina Waverley, sperând să afle dacă legenda care circula prin zonă era adevărată și că merele acestuia aveau să le dezvăluie care aveau să fie cel mai mărețe momente ale vieților lor.

Claire intră în bucătărie, descărcă preparatele din lada frigorifică, după care deschise ușa din spate și aduse restul lucrurilor pe acolo. Nu peste mult timp, bucătăria în stil rustic era însuflețită de căldura plină de aburi și de aromele rafinate care, într-un final, se răspândiră prin toată casa. Acestea îi întâmpinau pe oaspeții Annei ca un sărut pe obraz de la mamele lor, făcând ca această cină să pară o întoarcere acasă.

Anna voia mereu să folosească vasele ei, vase grele din ceramică pe care le făcea chiar ea, astfel că tânăra aranjă salata mai întâi pe platouri și, când Anna o anunță că toți își ocupaseră locurile, era pregătită să o servească.

Meniul din seara aceasta era alcătuit din salată, supă de yucca, mușchi de porc umplut cu călțunaș, cepșoară și brânză de capră, sorbet de lămâie și verbină între feluri, plus prăjitura cu vanilie și violete la desert. Claire era mereu ocupată, urmărind preparatele puse la încălzit, aranjându-le pe farfuriile, servindu-le și apoi luându-le de pe masă cu îndemănare și fără să scoată vreun zgomot când invitații terminau de mâncat câte un fel. Era o întrunire la fel de formală ca toate celelalte pentru care pregătise mâncarea până atunci, dar era vorba de profesori de artă și de partenererele lor de viață, persoane